

Nieuws van SAM VAN CLEMEN

BIBLIOTHEEK TURNHOUT WORDT 40

In oktober 2013 is het precies 40 jaar geleden dat de Openbare Bibliotheek Turnhout verhuisde van het Steentje op de Markt naar de bibliotheekvleugel van cultureel centrum de Warande.

1972 - verhuis van 't Steentje naar de Warande

De geschiedenis van de bibliotheek gaat echter veel verder terug dan 1973, namelijk tot in 1875. Toen ging immers de 'boekerij' van het Davidsfonds van start: het was de eerste, verre voorloper van de huidige bibliotheek. Uit het verdere

verhaal blijkt ideologische versnippering: naast de katholieken hebben ook de liberalen en socialisten hun eigen bibliotheek bezeten.

De bouw van het huidige cultuurhuis de Warande aan het kasteel van de Hertogen van Brabant zorgde voor eenheid: de stad voorzag immers vanaf het begin om er ook een bibliotheek in onder te brengen.

De fusie in 1971 van de bestaande bibliotheken tot de Openbare Bibliotheek Turnhout en de verhuis twee jaar later vormden de aanzet voor een succesverhaal: het aantal leden en ontleningen verveelvoudigde op enkele jaren tijd. Op haar hoogtepunt telde de bibliotheek meer dan 20.000 ingeschreven leden. De openstelling van de grammofoonplatenafdeling in maart 1976 zorgde voor een ware volkstoeloop. De bibliotheek heeft ook filialen gehad, aan de Merodelei en in Zevendonk. Dit laatste bestaat trouwens nog steeds.

Doorheen de jaren is de werking van de bibliotheek nog fel uitgebreid en vooral gemoderniseerd en gediversifieerd. Nieuwe media en materialen hebben hun intrede gedaan. De collectie stripverhalen startte erg bescheiden, maar telt nu 13.000 titels. Bovendien is de Bibliotheek Turnhout bewaarbibliotheek voor strips in Vlaanderen en herbergt ze het vooraanstaande Striggids Documentatiecentrum.

De vinylplaten hebben al lang plaatsgemaakt voor cd's. De grammofoonplatenafdeling heet intussen audiovisuele afdeling. Video's eerst en dvd's later deden hun intrede.

De cyberbib is al jaren een veel gebruikte en goed uitgeruste afdeling.

Bibliotheek Turnhout heeft al veertig jaar terecht de reputatie 'mee te zijn' met haar tijd, en ze heeft ook meermaals de titel van 'pionier' toebedeeld gekregen. De eerste stappen op het terrein van de automatisering werden bijvoorbeeld al gezet in 1987. In 1992 werden de ponskaarten vervangen door moderne barcodes. En in 2005 was ze de eerste bib in Vlaanderen die overstapte naar een zelfbedieningssysteem voor de ontleningen.

Een tegenslag in de werking was de ontdekking van asbest in de lokalen van de bib, waardoor een overhaaste verhuis naar het nabije Sint-Victorinstituut zich opdroeg. Daar is de bibliotheek sinds 2010 gevestigd.

2010 - Tijdelijke locatie in Sint-Victorinstituut

De bib pakt al vanaf vrijwel het begin uit met uitbreidingsactiviteiten. Dit zijn manifestaties die de bibliotheek-medewerkers organiseren om de gebruikers of potentiële gebruikers van de bibliotheek te sensibiliseren voor de bibliotheekwerking. Dit gebeurt door lezingen, tentoonstellingen, themadagen of –weken, vieringen of door het lezen uit of bespreken van een boek. De bib heeft er vanaf het begin veel tijd en werk in gestoken. Met succes, want dergelijke

activiteiten kunnen doorgaans rekenen op een ruime publieke belangstelling.

De bibliotheek en haar medewerkers onderscheiden zich door hun bekommernis voor de zwakkeren in onze maatschappij en voor de jonge generaties. Zij die moeizaam lezen, hebben grote letterboeken, luisterboeken en een leesgroep ter beschikking in de lokalen van de bib. Vele ziekenhuizen, de Kempense gevangenissen en verschillende zorginstellingen hebben gebruik gemaakt van haar collecties en dienstverlening. Ze is een belangrijke opdrachtgever voor de boekbindersafdeling van de beschutte werkplaats Amival. De Turnhoutse jeugd leert intussen al generaties lang lezen met de hulp van de jeugdafdeling. Kortom, de bibliotheek is niet weg te denken uit het Turnhoutse culturele leven: elke stadsgenoot maakt er immers vroeg of laat wel eens gebruik van.

Sam Van Clemen

(Sam Van Clemen is historicus. In oktober 2013 verschijnt van hem een boek over 40 jaar Openbare Bibliotheek Turnhout).